

GIS kortlægning af utrygge stationer og deres karakteristika

Sofie Kirt Strandbygaard, M.Arch., ErhvervsPhD ved Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og DTU Byg, Sektion for Bygningsdesign.

Marie Karen Anderson, Adjunkt, DTU Management Engineering, Transport Modelling Division

Tryghed i forbindelse med kollektiv transport er et vigtigt parameter for både at beholde kunder og tiltrække nye. Planlægning af kollektiv transport fokuserer primært på tryghed i henhold til trafikalt tryghed, hvilket former vores fysiske trafikplanlægning og intermodale planlægning. Trafikalt tryghed er meget vigtig, men en anden form for tryghed påvirker også passagerer og brugen af kollektiv trafik; Det at føle sig tryk. Man kan føle sig utryk, hvis man frygter en kriminell hændelse eller oplever et transitmiljø, som fremstår øde eller på anden måde ikke indbyder til ophold. Oplevelsen af utryghed påvirker passagerers valg af transportform, tidspunktet de rejser på og ruten de vælger.

En kortlægning af utrygheden kan hjælpe til at afkode mønstre og sammenhænge med stationernes omgivelser og karakteristika. Formålet med GIS-kortlægningen af utrygge stationer og deres karakteristika er, at kunne udrede hvilke parametre, der spiller en rolle for opfattelsen af stationsmiljøet. Den første kortlægning i Ph.d. projektet, som præsenteres her, er i en byplanlægningskala, som viser de overordnede planlægningstræk omkring stationen. Endvidere kortlægges kriminelle handlinger, socioøkonomiske data og passagermålinger i sammenhæng med de fysiske data.

Forskningen skaber bro mellem passagerernes oplevelse af den kollektive transport og den fysiske udformning af stationsmiljøerne. Der er til studiet indsamlet en større mængde data for at belyse området. Data er i mange tilfælde personfølsomme og ikke offentlig tilgængelige, og studiet giver et unikt indblik i sammenhængene mellem de fakta-baserede data og de oplevelser, de rejsende har.

GIS kortlægning er anvendt som metode, da det kan formidle forskellige typer data fra stationerne i en form, der gør det muligt at sammenligne data fra et stort geografisk område. Data indsamlet og brugt i undersøgelsen er: 1. Passagerpulsens kundeundersøgelse af tryghed på stationen 2016-2017, 2. antal rejsende pr dag pr station 2016, 3. Vestegnens- og Københavns Politis registreringer af utryghedsskabende kriminalitet begået i offentligt rum fra 2011-2016, 4. detaljeret socioøkonomisk kort over områderne langs S-togsnettet og 5. placeringen af almenboliger nær stationen. Endvidere grupperes stationerne efter en byrums-typologisering, baseret på bygnings og rumlige karakteristika fra byplanlægningen omkring stationerne (se fig.1).

Resultaterne fra studiet præsenteres i en række kort med medfølgende analyser. GIS kortlægningen af de 84 S-togsstationer i Københavnsområdet indikerer forskellige hovedtræk for stationer, som opfattes som utrygge: Stationer centralt placeret i tæt by med høj aktivitet, f.eks. Nørreport station, stationer som opleves som øde f.eks. Skovbrynet S-togsstation, og stationer i byrum med modernistiske planlægnings- og bygningstypologier som f.eks. Brøndby Strand S-togsstation. Analysen viser endvidere, at stationer omgivet af modernistiske træk i byplanlægningen er kraftigt overrepræsenteret blandt de utrygge stationer.

Resultatet peger på sammenfald i karakteristika fra de utrygge stationer, i form af eksempelvis lav aktivitet i byrummet omkring stationen og dominerende bilinfrastruktur, som f.eks. Avedøre og Åmarken. Dette gælder også for stationer, der ikke er omgivet af lav socioøkonomisk struktur som f.eks. Vallensbæk og Danshøj.

GIS-kortlægningen i byplanlægningsskala skal danne basis for udvælgelsen af en håndfuld stationer til en detaljeret analyse af byrum og stationskarakteristika i det videre forskningsforløb.

Fig.1:

Typologisering af miljøer omkring S-togsstationer

